

Gebruik van foto's en ander beeldmateriaal bij de GSF

In een tijd waarin steeds meer gebruik wordt gemaakt van ICT, is het voor scholen steeds belangrijker dat zij weten hoe ze om moeten gaan met beeldmateriaal van leerlingen. Daarom publiceert de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) nieuwe beleidsregels. Het is bijvoorbeeld erg belangrijk dat scholen altijd toestemming vragen voor het gebruik van foto's en video's van leerlingen. Ook gelden er eisen voor de vorm waarin toestemming wordt gevraagd.

De wet

Privacy wordt in Nederland geregeld in de Wet bescherming persoonsgegevens. Deze wet wordt op 25 mei 2018 vervangen door strengere Europese privacywetgeving (Algemene Verordening Gegevensbescherming). Foto's en video's van leerlingen zijn persoonsgegevens en vallen daarmee onder deze wet. Daarom gelden er eisen voor het gebruik van beeldmateriaal. Het gaat om alle vormen van gebruik, zoals:

- foto's die je als school in de nieuwsbrief plaatst;
- foto's die je deelt of op sociale media plaatst;
- een video die je vertoont op de website van de school.

Eisen aan toestemming

Als een school foto's of video's van leerlingen gebruikt, dan is daar altijd toestemming van ouders voor nodig. Als de leerling 16 jaar of ouder is, moet de leerling daar zelf toestemming voor geven.

Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

1. De toestemming moet in vrijheid worden gegeven. Hiermee wordt bedoeld dat ouders en leerlingen altijd moeten kunnen weigeren, zonder dat daar sancties aan zijn verbonden. De inschrijving van een leerling op school mag bijvoorbeeld niet afhankelijk zijn van de toestemming om beeldmateriaal te gebruiken.
2. De toestemming moet 'ondubbelzinnig zijn'. Dit betekent niet dat toestemming dat je mag aannemen dat de ouders het goed vinden dat je beeldmateriaal gebruikt. Wie zwijgt, stemt dus niet toe. Ook mag je de toestemming niet verbergen in de voorwaarden bij inschrijving of in de schoolregels. Je moet de toestemming namelijk altijd kunnen aantonen.
3. De toestemming is specifiek. Dit houdt in dat het duidelijk is voor de leerling en zijn ouders waar toestemming voor wordt gegeven. Bij het vragen van toestemming is duidelijk hoe het beeldmateriaal wordt gebruikt: bijvoorbeeld op de website, nieuwsbrief of sociale media), en wat het doel is (bijvoorbeeld informeren van de ouders en leerlingen of promotie van de school).

Toestemming die eenmaal is gegeven, mag op ieder moment worden ingetrokken. En natuurlijk gebruik je het beeldmateriaal niet als er (nog) geen toestemming is gegeven.

Geldigheid toestemming

Het is niet noodzakelijk om jaarlijks opnieuw toestemming te vragen.

Beveiliging

Volgens de AP moeten scholen beeldmateriaal van leerlingen goed beveiligen. Leerlingen en ouders moeten de garantie hebben dat foto's en video's niet in verkeerde handen terecht komen. Een passende technische beveiligingsmaatregel is volgens de AP een portal (fotoalbum) op de website die alleen toegankelijk is voor leerlingen en ouders met bijvoorbeeld een persoonlijke inlognaam en wachtwoord.

Filmen/fotograferen door ouders en leerlingen

Het aantal ouders en leerlingen dat met camera's en smartphones foto's maakt of filmt op school is in de afgelopen jaren flink toegenomen. Ook deze foto's komen al snel op Facebook of YouTube. Ook hier geldt dat een school voor álle kinderen een veilige omgeving moet zijn, en niet een plek waar zij (en hun ouders) het risico lopen ongewenst gefotografeerd te worden.

Het maken van foto's en video's door ouders en leerlingen op school kun je moeilijk verbieden. We willen er wel afspraken over maken, want een school is niet zomaar een openbare plaats waar iedereen toegang toe krijgt.

We leggen de volgende afspraken vast in ons protocol 'Sociale Media':

- ***Wij gaan ervan uit dat iedereen terughoudend is met het maken van foto's en video's en het plaatsen ervan op internet.***
- Het maken van foto's en video's in de school is alleen toegestaan na toestemming van de docent en/of schoolleiding, waarbij de volgende specifieke afspraken gelden:
 - ***Wees terughoudend met het maken van foto's en video's;***
 - ***Maak foto's en video's alleen voor eigen gebruik;***
 - ***Zet geen foto's en video's op publiekelijk toegankelijke websites of social media;***
 - ***Maak overzichtsfoto's, waar individuele kinderen niet of nauwelijks te herkennen zijn;***
 - ***Maak een close-up alleen van je eigen kind.***

Toestemming publicatie foto's en video's

[Plaats], [maand] [jaar]

Beste ouder/verzorger,

Op onze school laten wij u soms met foto's en video's zien waar we mee bezig zijn. Opnames worden gemaakt tijdens verschillende gelegenheden, bijvoorbeeld tijdens activiteiten, schoolreisjes en lessen. Ook uw zoon/dochter kan op deze foto's en video's te zien zijn. Natuurlijk gaan we zorgvuldig om met foto's en video's. In het kader van de wet bescherming persoonsgegevens is het belangrijk uw toestemming te vragen voor het gebruik van foto's en video's van uw zoon/dochter.

Met deze brief vragen we daarom uw toestemming voor het gebruik van beeldmateriaal van uw zoon/dochter. Deze brief moet tegelijk met het aanmeldingsformulier ingeleverd worden. **(optie voor zittende leerlingen: Wilt u deze brief of antwoordstrook met uw kind meegeven naar school?)**

Uw toestemming geldt alleen voor foto's en video's die door ons, of in onze opdracht worden gemaakt. Het kan voorkomen dat leerlingen of andere ouders foto's maken tijdens schoolactiviteiten. De school heeft daar geen invloed op. Wij gaan ervan uit dat iedereen terughoudend en zorgvuldig is bij het plaatsen van foto's en video's op internet. Richtlijnen voor ouders en leerlingen worden hierover vastgelegd in het protocol 'sociale media'. Wilt u uw toestemming samen met uw zoon/dochter bespreken?

U mag natuurlijk altijd terugkomen op de door u gegeven toestemming.

Alvast bedankt voor uw medewerking!

Met vriendelijke groet,

Marcel van Dijk, rector

Hierbij verklaart ondergetekende, ouders/verzorger van
naam leerling: geboortedatum
leerling klas leerling
.....

dat foto's en video's door [SCHOOL] gebruikt mogen worden*:

- ja nee in de schoolgids en schoolbrochure en schoolkalender
 - ja nee op de website van de school
 - ja nee in de (digitale) nieuwsbrief
 - ja nee op sociale-media accounts van de school (Twitter, Facebook)
- * aankruisen waarvoor u toestemming geeft

Datum: Naam ouder/verzorger:
..... Handtekening ouder/verzorger:
.....

Toelichting gebruik formulier toestemming

Er is geen toestemming van ouders nodig voor het gebruik van foto's en video's in de klas en les voor onderwijskundige doeleinden. Ook is er geen toestemming nodig voor het plaatsen van een foto op een schoolpas of voor gebruik van een foto in het administratiesysteem. Wel gelden voor het gebruik van dat beeldmateriaal de gewone privacyregels (zoals dataminimalisatie: terughoudend omgaan met foto's en video's van leerlingen).

In het toestemmingsformulier is aparte toestemming opgenomen voor verschillende categorieën. De wetgever eist dat een ouder een goed geïnformeerde beslissing kan nemen, die ook specifiek is.

Foto's maken door ouders op school

Het kan voorkomen dat ouders het vervelend vinden dat andere ouders foto's maken van hun kinderen.

De school wil voor alle kinderen een veilige omgeving zijn, en niet een plek waar kinderen (en hun ouders) bang hoeven te zijn steeds te worden gefotografeerd. Het maken van foto's en video's op school kan moeilijk worden verboden, maar kan wel aan banden worden gelegd. Wij vragen ouders terughoudend te zijn met het maken en publiceren van foto's. We hebben hier een aantal regels over vastgelegd in het protocol Sociale Media.

Toestemming geven door één of twee ouders

Als leerlingen jonger zijn dan 16 beslissen de wettelijk vertegenwoordigers (de ouders) over de privacy. De wet gaat ervan uit dat je als school mag vertrouwen op de mededelingen van één ouder. Bij gescheiden ouders gaan we ervan uit dat hier afstemming over plaatsvindt.